

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจของการผลิตยางแผ่นผึ่งแห้ง และยางแผ่นรมควันของสหกรณ์กองทุนสวนยาง จำกัด ในภาคใต้ของประเทศไทย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

สหกรณ์กองทุนสวนยางเป็นสหกรณ์การเกษตรที่รัฐบาลให้การสนับสนุน เพื่อแก้ปัญหาราคายางพาราตกต่ำ โดยให้เกิดจากการรวมตัวของเกษตรกรชาวสวนยางเป็นหลัก มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของยางพารา ลดวิถีตลาด และสร้างอำนาจต่อรอง โดยทำหน้าที่รวบรวมผลผลิตของสมาชิก ได้แก่ น้ำยางสด และแปรรูปขึ้นต้นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มยางพารา ผลผลิตที่ได้ คือ ยางแผ่นผึ่งแห้ง และยางแผ่นรมควัน อย่างไรก็ตาม ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่า สหกรณ์กองทุนสวนยาง จำนวนร้อยละ 32.49 มีผลประกอบการที่ขาดทุน จากการวิเคราะห์ถึงสาเหตุของการขาดทุน โดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์พบว่า สาเหตุหลักเกิดจากการบริหารจัดการที่ขาดประสิทธิภาพ การบริหารจัดการในด้านการผลิตถือเป็นหัวใจของการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยาง การขาดประสิทธิภาพในการผลิตเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผลประกอบการของสหกรณ์ไม่เป็นไปตามที่ต้องการ ดังนั้น การศึกษาเพื่อวัดระดับประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจของสหกรณ์และการทราบถึงสาเหตุที่ทำให้การผลิตของสหกรณ์มีหรือไม่มีประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจนั้น จะช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหาการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางได้ในโอกาสต่อไป

การศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจของสหกรณ์กองทุนสวนยางครั้งนี้ ใช้แนวคิดการวัดประสิทธิภาพของ Farrell (1957) เป็นการวัดแบบจำกัดรูปแบบ

การแจกแจง ซึ่งเป็นวิธีที่ต้องมีการกำหนดรูปแบบของความสัมพันธ์ของตัวแปร และต้องอาศัยวิธีทางเศรษฐมิติในการวิเคราะห์ โดยการวิจัยครั้งนี้ได้เลือกความสัมพันธ์ของตัวแปรในรูปแบบของฟังก์ชันต้นทุนการผลิตแบบทรานสล็อกและฟังก์ชันส่วนแบ่งต้นทุน เนื่องจากเป็นรูปแบบฟังก์ชันที่ทำให้สามารถศึกษาได้ทั้งประสิทธิภาพเชิงเทคนิค และประสิทธิภาพเชิงจัดสรร และเลือกวิเคราะห์ขอบเขตเชิงเฟ้นสุ่ม เนื่องจากเป็นวิธีที่สามารถแยกผลกระทบของตัวรบกวนอื่นออกจากผลกระทบจากความไม่มีประสิทธิภาพของผู้ผลิตได้ ในส่วนของการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับประสิทธิภาพ วิเคราะห์ด้วยวิธีวิเคราะห์ถดถอยโดยใช้เทคนิคกำลังสองน้อยที่สุดในการประมาณค่า ซึ่งทำให้ทราบทั้งระดับและทิศทางของอิทธิพลของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีต่อประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจของสหกรณ์กองทุนสวนยาง โดยศึกษาในเขตพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง 4 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดสงขลา สตูล ตรัง และพัทลุง ในการวิจัยได้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิแบบภาคตัดขวางของสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัด ในปี พ.ศ. 2551 ใช้ขนาดตัวอย่าง 123 สหกรณ์ ผลการวิจัยในส่วนของการวัดระดับประสิทธิภาพทั้ง 3 ประเภทของสหกรณ์กองทุนสวนยาง ประกอบด้วย ประสิทธิภาพเชิงจัดสรร ประสิทธิภาพเชิงเทคนิค และประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจนั้น พบว่า สหกรณ์กองทุนสวนยางสามารถดำเนินการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพเชิงจัดสรรเฉลี่ยเท่ากับ 0.95 มีประสิทธิภาพเชิงเทคนิคเฉลี่ยเท่ากับ 0.62 และมีประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจเฉลี่ยเท่ากับ 0.59 ในส่วนของผลการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจของสหกรณ์กองทุนสวนยางพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจ ได้แก่ ระดับการศึกษาของ ประธานสหกรณ์กองทุนสวนยาง ประสบการณ์ของประธานสหกรณ์กองทุนสวนยาง และจำนวนครั้งในการเยี่ยมชมของเจ้าหน้าที่รัฐ โดยปัจจัยทั้ง 3 มีอิทธิพลในเชิงบวกต่อระดับประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจ นอกจากนี้ สหกรณ์ที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ต่างกัน มีประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจต่างกัน โดยสหกรณ์ในจังหวัดสงขลา กับสตูลมีประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจสูงกว่าจังหวัดพัทลุงและจังหวัดตรัง และสหกรณ์ที่มีผลประกอบการได้กำไรมีประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจสูงกว่าสหกรณ์ที่มีผลประกอบการขาดทุน

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพทั้ง 3 ประเภทข้างต้น เมื่อเปรียบเทียบผลการศึกษาประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจในประเทศต่าง ๆ และในกิจกรรมการผลิตต่าง ๆ พบว่า ระดับประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจมีความแตกต่างกันเมื่อเปรียบเทียบระหว่างกิจกรรมการผลิต โดยที่กิจกรรมการผลิตภาคการเกษตรและกลุ่มสหกรณ์มีระดับประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจต่ำกว่ากิจกรรมภาคอุตสาหกรรม และในหลายกิจกรรมการผลิตพบว่า หน่วยผลิตมีประสิทธิภาพเชิงจัดสรรสูงกว่าประสิทธิภาพเชิงเทคนิคเช่นเดียวกับงานวิจัยนี้ อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบกับงานศึกษาของสหกรณ์ด้วยกันพบว่า ประสิทธิภาพเชิงจัดสรรของการศึกษานี้สูงกว่าการศึกษานอื่น ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะราคาปัจจัยการผลิตประเภทน้ำยางสดเป็นปัจจัยการผลิตหลักที่มีส่วนแบ่งต้นทุนเป็นร้อยละ 94.92 ทำให้แต่ละสหกรณ์มีระดับประสิทธิภาพเชิงจัดสรรค่อนข้างสูง ในกรณีของระดับประสิทธิภาพเชิงเทคนิคพบว่า สหกรณ์ในประเทศอินเดียมีประสิทธิภาพเชิงเทคนิคที่สุดถึง 0.91 รองลงมาเป็นประเทศไทยและประเทศฮอนดูรัส และกรณีประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจพบว่า ประสิทธิภาพของไทยและอินเดียไม่แตกต่างกันมากนัก (ดูตาราง 25 ประกอบ)

จากผลการวิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจสรุปได้ว่า ระดับการศึกษาของประธาน ประสิทธิภาพของประธาน และการเยี่ยมชมของเจ้าหน้าที่รัฐ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า เมื่อการศึกษาของประธานสูงขึ้น หรือประธานมีประสบการณ์มากขึ้น หรือเจ้าหน้าที่รัฐเข้าไปเยี่ยมชมสหกรณ์กองทุนสวนยางมากขึ้น จะส่งผลให้ประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ในขณะที่ปัจจัยอื่นไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจ ซึ่งสามารถอธิบายเหตุผลเชิงประจักษ์ตามลำดับตัวแปรทุกตัวได้ดังนี้

ตาราง 25

ประสิทธิภาพการผลิตโดยเฉลี่ยแยกตามประเทศและกิจกรรม

ผู้วิจัย (2554)	ประเทศ	กิจกรรม	ระดับประสิทธิภาพ		
			เชิงจัดสรร	เชิงเทคนิค	เชิงเศรษฐกิจ
Akridge (1989)	อเมริกา	โรงงาน	.99	.90	.89
Hjalmarsson, Kumbhakar, and Hesmati (1996)	อเมริกา	โรงงาน	-	.89	-
Bravo-Ureta and Pinheiro (1997)	โดมินีกัน	เกษตร	.44	.70	.31
Singh, Fleming, and Coelli (2001)	อินเดีย	สหกรณ์	.73	.91	.67
Huang, Huang, and Fu (2002)	ไต้หวัน	ข้าว	-	-	.81
Martin and Taylor (2003)	ฮอนดูรัส	สหกรณ์	.77	.35	-
Huang and Wang (2004)	ไต้หวัน	ธนาคาร	.96	.86	.82
Kumbhakar and Wang (2004)	อเมริกา	โรงงาน	.95	.61	-
Rosko (2004)	อเมริกา	โรงพยาบาล	-	-	.89
Amaza and Maurice (2005)	ไนจีเรีย	ข้าว	-	.80	-
Sauer and Frohberg (2006)	เยอรมัน	น้ำ	.93	-	-
การวิจัยครั้งนี้	ไทย	สหกรณ์	.95	.62	.59

ระดับการศึกษาของประธาน

การดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางในปัจจุบัน มีการใช้เทคโนโลยี และเทคนิคใหม่ ๆ หลายประการ จากการช่วยเหลือทั้งจากภาครัฐและเอกชนที่เข้ามาให้ความรู้ เทคนิค วิธีการผลิตใหม่ ๆ ไม่ว่าจะเป็นอุปกรณ์หรือระบบการทำงาน เช่น ระบบการลงบัญชี เทคโนโลยีทางการผลิต รูปแบบการบริหารจัดการ ข้อมูลข่าวสาร เป็นต้น ลักษณะการดำเนินงานแบบนี้ หากประธานไม่สามารถใช้ได้ หรือมีความรู้ความเข้าใจ ย่อมทำให้การตัดสินใจในการผลิตเกิดความผิดพลาดได้ ดังนั้น การศึกษาจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำกิจกรรม สรุปได้ว่า ประธานของ

สหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีความรู้ ยอมรับสิ่งใหม่ และสามารถพัฒนาตนได้ จะเป็นผู้ที่ได้เปรียบในการบริหารสหกรณ์

อายุของประธาน

ประธานของสหกรณ์กองทุนสวนยางมาจากการเลือกตั้งและมีวาระในการดำรงตำแหน่ง สมาชิกย่อมต้องการประธานที่มีความเพียบพร้อมทั้งทางด้านคุณวุฒิ วิทยุฒิ และคุณธรรม อย่างไรก็ตาม ด้วยปัจจุบันในชุมชนมีข้อจำกัด คือ ไม่สามารถเลือกประธานที่มีความพร้อมดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นได้มากนัก ดังนั้น ในการเลือกประธานสหกรณ์จึงจำเป็นต้องตัดสินใจเลือกคุณสมบัติบางประการเพื่อชดเชยคุณสมบัติบางประการ เช่น เลือกประธานที่มีวิทยุฒิเพื่ออาศัยประสบการณ์ในการบริหารแทนประธานที่มีคุณวุฒิทางการศึกษา ที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการที่ทันสมัย ซึ่งลักษณะการชดเชยกันได้ว่าคุณสมบัติดังกล่าวทำให้อายุของประธานจึงไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจของสหกรณ์กองทุนสวนยาง

ประสบการณ์ของประธาน

ด้วยข้อจำกัดในจำนวนตัวเลือกของผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งประธานสหกรณ์-กองทุนสวนยาง ทำให้พฤติกรรมในการเลือกประธานของสมาชิกมักจะให้ความสำคัญกับผู้ที่มีประสบการณ์ในการบริหารสหกรณ์ ดังนั้น ประธานสหกรณ์หลายสหกรณ์จึงมักจะได้รับการเลือกจากสมาชิกเป็นครั้งที่สองหรือแม้จะเว้นช่วงไปแล้วก็อาจได้รับการเลือกมาเป็นประธานสหกรณ์อีก และในหลาย ๆ สหกรณ์มีการเลือกประธานคนเดิม ๆ จนประธานของบางสหกรณ์มีอายุสูงกว่า 70 ปี ดังนั้น ประสบการณ์ของประธานจึงมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจของสหกรณ์กองทุนสวนยาง

จำนวนสมาชิก

การพิจารณาเกี่ยวกับปัจจัยด้านสมาชิกของสหกรณ์ ควรพิจารณาในสองลักษณะ คือ พิจารณาทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยในเชิงปริมาณนั้นสหกรณ์จะเข้มแข็งขึ้นหากมีสมาชิกเพิ่มมากขึ้น ส่วนในเชิงคุณภาพ สมาชิกต้องมีความสามัคคี มีระเบียบวินัย

ยอมรับ และปฏิบัติตามระเบียบที่ร่วมกันกำหนดขึ้น ผลจากการศึกษาพบว่า จำนวนสมาชิก ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจ สรุปได้ว่า ในเชิงปริมาณ จำนวนสมาชิก ไม่มีผลต่อประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจ ทั้งนี้ เป็นเพราะสมาชิกไม่ได้มีส่วนเข้ามาเกี่ยวข้องกับ กระบวนการผลิตยางแผ่นผึ่งแห้งและยางแผ่นรมควันของสหกรณ์กองทุนสวนยาง มากนัก กระบวนการผลิตดังกล่าวมีการจ้างแรงงานและควบคุมดูแลโดยประธาน และคณะกรรมการ ดังนั้น การมีสมาชิกจำนวนมากหรือน้อยจึงไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจของสหกรณ์แต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาในเชิงคุณภาพแล้ว การมีส่วนร่วม ความพึงใจของสมาชิก หรือการได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกอาจมีผล ต่อประสิทธิภาพการผลิตได้

การเยี่ยมเยียนของเจ้าหน้าที่

นักวิชาการหรือนักส่งเสริม คือ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ให้คำปรึกษาและให้ความช่วยเหลือกับสหกรณ์กองทุนสวนยาง ในบางครั้งประธานสหกรณ์จำเป็นต้องเรียนรู้ รูปแบบวิธีการแก้ปัญหาจากผู้รู้ การได้รับการสนับสนุนจากองค์กรภายนอกถือเป็น ปัจจัยสำคัญในความสำเร็จของการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ การนำเทคโนโลยี หรือเทคนิคในการผลิตมาแนะนำให้กับสหกรณ์ของกรมวิชาการ ทำให้สหกรณ์ เกิดการพัฒนาเทคนิคการผลิต การเข้ามาให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการสหกรณ์ ของเจ้าหน้าที่สหกรณ์จังหวัดส่งผลให้ประธานสหกรณ์และสมาชิกเข้าใจถึงบทบาท หน้าที่ของตนเอง การเข้ามาให้ความรู้เกี่ยวกับบัญชี การตรวจบัญชี และการรายงานผล การดำเนินงานประจำปีของสหกรณ์กองทุนสวนยางภายใต้ความรับผิดชอบของ สำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์จังหวัดย่อมส่งผลให้ประธานสหกรณ์กองทุนสวนยาง ทำงานอย่างโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ ตลอดจนสามารถนำข้อมูลทางการเงิน มาช่วยในการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานเพื่อนำไปวางแผนให้การทำงานมีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น เป็นต้น จะเห็นได้ว่า ด้วยบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้ามาดูแล สหกรณ์กองทุนสวนยางย่อมส่งผลดีต่อประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจของสหกรณ์กองทุน-สวนยาง

สัดส่วนของเงินทุน

ลักษณะการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางไม่ได้พึ่งพาเงินทุนภายนอก เนื่องจากลักษณะของกระบวนการผลิตและแปรรูปของสหกรณ์กองทุนสวนยางมีช่วงระยะเวลาสั้น กล่าวคือ เมื่อรวบรวมน้ำยางสดจากสมาชิกแล้ว หากปริมาณน้ำยางสดมากเกินไปกำลังการผลิต สหกรณ์กองทุนสวนยางจะนำไปจำหน่ายในรูปของน้ำยางสดให้กับโรงงานโดยตรง ในกรณีแปรรูปเป็นยางแผ่นดิบจะใช้เวลาในกระบวนการผลิต 2-3 วัน หรือในกรณีแปรรูปเป็นยางแผ่นรมควันจะใช้เวลา 5-7 วัน และนอกจากนี้ บางสหกรณ์กองทุนสวนยางไม่ได้จ่ายเงินสดให้แก่สมาชิกในทันทีที่สมาชิกรับน้ำยางมาขาย แต่มีการรวบรวมแล้วจ่ายเป็นงวด หรือแล้วแต่ข้อตกลงของแต่ละสหกรณ์ โดยกระบวนการดังกล่าวทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางมีเงินทุนหมุนเวียนเพียงพอต่อการบริหารจัดการ ดังนั้น การที่สหกรณ์จะมีหรือไม่มีเงินทุนสนับสนุนจากภายนอก จึงไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจแต่อย่างใด

จำนวนแหล่งเงินทุน

การเข้าถึงสินเชื่อ หมายถึง ความสะดวกในการกู้เงินมาใช้ในการดำเนินงาน เพื่อเพิ่มสภาพคล่องทางการเงินให้แก่สหกรณ์กองทุนสวนยาง โดยแหล่งเงินทุน หมายถึง แหล่งเงินที่สหกรณ์กองทุนสวนยางกู้จากทั้งภายในสหกรณ์หรือเงินค้ำหุ้ของสมาชิกและภายนอกสหกรณ์หรือเงินสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น การเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้อย่างสะดวกจะทำให้การดำเนินงานเกิดความคล่องตัวมากขึ้น และหากสามารถเลือกใช้แหล่งเงินทุนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมแล้ว ย่อมส่งผลให้การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์กองทุนสวนยางเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ด้วยการดำเนินงานของสหกรณ์มีระยะเวลาการหมุนเวียนของเงินทุนเป็นระยะสั้น ดังเหตุผลที่กล่าวแล้วข้างต้น ทำให้สหกรณ์ไม่จำเป็นต้องอาศัยเงินทุนภายนอกมากนัก จำนวนแหล่งเงินทุนจึงไม่มีผลต่อประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจของสหกรณ์กองทุนสวนยาง

ปริมาณธุรกิจ

ในการพิจารณาถึงขนาดของกิจการนั้น ปริมาณธุรกิจเป็นข้อมูลส่วนหนึ่ง ที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กองทุนสวนยางได้นำไปใช้ในการกำหนดขนาดของกิจการ ปริมาณธุรกิจเป็นข้อมูลที่สื่อถึงความเจริญเติบโต ความมั่นคงและเสถียรภาพของ สหกรณ์กองทุนสวนยาง ความสามารถในการบริหารจัดการของประธาน หรือประสิทธิภาพ ของประธาน อย่างไรก็ตาม กระบวนการในการผลิตของสหกรณ์กองทุนสวนยาง ก่อนข้างมีขั้นตอนในการผลิตที่ไม่ซับซ้อนมากนัก ซึ่งปริมาณธุรกิจจะมากหรือน้อย ก็ไม่ได้ส่งผลต่อประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจแต่อย่างใด

นอกจากปัจจัยทั้ง 8 ประเภข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยยังได้ศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพ การผลิต จำแนกตามเขตพื้นที่จังหวัด และผลประกอบการของสหกรณ์กองทุนสวนยาง ผลการวิจัยพบว่า

เขตพื้นที่

ในการศึกษาการระดับประสิทธิภาพการผลิตประเภทต่าง ๆ จำแนกตามจังหวัด พบว่า สหกรณ์กองทุนสวนยางในแต่ละจังหวัดมีระดับประสิทธิภาพการผลิตที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดสงขลาและจังหวัดสตูล มีระดับประสิทธิภาพทั้ง 3 ประเภท สูงกว่าจังหวัดตรังและจังหวัดพัทลุง ทั้งนี้ เป็นเพราะ จังหวัดสงขลาและจังหวัดสตูลเป็นกลุ่มจังหวัดที่มีการกำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนา เป็นศูนย์กลางยางพาราโลก ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 โดยมุ่งเน้นการพัฒนาใน 4 ด้าน คือ (1) การเป็นศูนย์กลางข้อมูลเรื่องยางพาราโลก (2) การเป็นศูนย์กลางในการซื้อขาย ยางพาราโลก (3) การเป็นศูนย์กลางการวิจัยและพัฒนายางพาราโลก และ (4) การเป็น ศูนย์กลางการผลิตและการใช้ยางพาราโลก ประกอบกับเป็นที่ตั้งของหน่วยงานรัฐที่มี หน้าที่เกี่ยวกับยางพาราทั้งส่วนกลางและระดับภูมิภาคหลายหน่วยงาน เช่น ศูนย์วิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร สำนักงานวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 และตลาดกลางยางพารา- หาดใหญ่ เป็นต้น รวมทั้งมีสถาบันการศึกษาที่ทำหน้าที่ในการสนับสนุนด้านวิชาการ เช่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ซึ่งนอกจาก

จะผลิตบัณฑิตด้านยางพาราแล้ว ยังมีผู้เชี่ยวชาญและนักวิจัยด้านยางพาราที่มีผลงานการวิจัยที่เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ นอกจากนี้ จังหวัดสงขลายังเป็นศูนย์กลางทางการผลิต การแปรรูป และการค้ายางพาราที่สำคัญของประเทศ การดำเนินการของหน่วยงานดังกล่าวข้างต้น ส่งผลทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางมีการพัฒนาเทคนิคในการผลิตดีกว่าจังหวัดอื่น ๆ

ผลประกอบการ

ในกรณีการศึกษาระดับประสิทธิภาพประเภทต่าง ๆ จำแนกตามผลประกอบการของสหกรณ์กองทุนสวนยางนั้นพบว่า สหกรณ์ที่มีผลประกอบการได้กำไรมีประสิทธิภาพเชิงเทคนิคและประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจสูงกว่าสหกรณ์ที่มีผลประกอบการขาดทุน ในขณะที่ประสิทธิภาพเชิงการจัดสรรไม่มีความแตกต่างกัน การที่ประสิทธิภาพเชิงเทคนิคและประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับผลการประกอบการของสหกรณ์ อาจเป็นเพราะปัจจัยการผลิตหลักของสหกรณ์ คือ น้ำยางสด แรงงาน และไม้ฟืน จากการศึกษาพบ ว่าแต่ละสหกรณ์มีเทคนิคในการรับซื้อน้ำยางสด การใช้แรงงาน และวิธีการซื้อไม้ฟืนที่แตกต่างกัน เทคนิคในการจัดการเรื่องดังกล่าวย่อมมีความสัมพันธ์กับต้นทุนในการผลิตและผลประกอบการของสหกรณ์

ตาราง 26

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ

ผู้วิจัย (2554)	เสถียร ศรีบุญเรือง (2537)	Parikh et al. (1995)	Kalirajan and Huang (1996)		Bravo-Ureta and Pinheiro (1997)	งานวิจัยครั้งนี้
ประเทศ	ไทย	ปากีสถาน	จีน	จีน	โตมินิกัน	ไทย
กิจกรรม	เกษตรกร	เกษตรกร	ข้าว	ข้าวสาลี	เกษตร	สหกรณ์
ค่าคงที่	11.36	.1260	-0.341	-.7982	2.828	
การศึกษา	.5744*	-.0030*	.0714	.1076	.0430	.0162***
อายุ	.0995	.0003	-	-	.9010**	
ประสบการณ์	.0651*	-	.1627	-.0312	-	.0034**
จำนวนสมาชิก	-	-.0050*	-.0884	-.0893	.0360	
การเขียนเขียน						
จากเจ้าหน้าที่	1.305	-.0059*	-	-	-	.0031***
สัดส่วนของเงินทุน	-	-	-	-	-	
จำนวนแหล่งเงินทุน	9.347*	-.0001	-	-	-	
ปริมาณธุรกิจ	.4681*	.0015*	.1819	.2713	.5410***	

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ .10, **มีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ .05, ***มีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ .01

เมื่อเปรียบเทียบกับงานวิจัยในอดีตพบว่า ผลการวิเคราะห์ด้านปัจจัยการศึกษาของงานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของเสถียร ศรีบุญเรือง (2537) และ Bravo-Ureta and Pinheiro (1997) โดยมีอิทธิพลต่อระดับประสิทธิภาพเชิงเทคนิคในเชิงบวกเช่นเดียวกัน แต่ขัดแย้งกับผลการวิจัยของ Parikh et al. (1995) ที่พบว่า ระดับการศึกษามีอิทธิพลในเชิงลบกับประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจ ด้านปัจจัยประสพการณ์พบว่า งานวิจัยนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของเสถียร ศรีบุญเรือง (2537) โดยมีอิทธิพลต่อระดับประสิทธิภาพเชิงเทคนิคในเชิงบวกเช่นเดียวกัน ด้านปัจจัยการเยี่ยมชมของเจ้าหน้าที่พบว่า งานวิจัยนี้ขัดแย้งกับผลการวิจัยของ Parikh et al. (1995) ที่พบว่า การเยี่ยมชมของเจ้าหน้าที่ที่มีอิทธิพลในเชิงลบกับประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจ ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ได้ผลการวิจัยที่แตกต่างกันออกไป (ดูตาราง 26 ประกอบ)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. จากการวิจัยพบว่า ระดับการศึกษาของประชาชนมีผลต่อระดับประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจ การศึกษาทำให้คนมีความรู้ ความคิด และการยอมรับนวัตกรรมมากขึ้น ในการวิจัยนี้ได้กำหนดให้การศึกษา หมายถึง การศึกษาในระบบเท่านั้น เพราะต้องการสื่อให้เห็นว่าระยะเวลาในการศึกษาหรือระดับการศึกษามีผลต่อประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจหรือไม่ อย่างไร โดยเหตุผลทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนสหกรณ์กองทุนสวนยางนั้น การยกระดับการศึกษาในระบบเป็นเรื่องที่ทำได้ยาก แต่ในความเป็นจริง การพัฒนาความรู้ ความคิด และการยอมรับนวัตกรรม ไม่ได้เกิดจากการศึกษาในระบบเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสริมความรู้และเสริมโลกทัศน์ให้กับประชาชนสหกรณ์กองทุนสวนยางโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การพัฒนาหลักสูตรพิเศษระดับปริญญาสำหรับประชาชนสหกรณ์ การจัดการอบรมหลักสูตรระยะสั้น การศึกษาดูงาน เป็นต้น นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางและสถาบันการศึกษาควรจัดให้มีการถ่ายทอดการบริหารจัดการกันระหว่างสหกรณ์ โดยการจัดตั้งหน่วยงานขึ้นมารับผิดชอบในเรื่องการจัดการ

ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์กองทุนสวนยางขึ้น ให้มีหน้าที่ในการให้การศึกษา รวบรวม เทคนิคในการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ เผยแพร่ความรู้และเทคนิคต่าง ๆ โดยการอบรม หรือประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ ตลอดจนควรมีการสนับสนุนงานวิจัยแบบมีส่วนร่วม

2. จากการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของประธานและเขตพื้นที่ที่มีผลต่อระดับ ประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจ ดังนั้น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน การถ่ายทอดความรู้ และทักษะ จึงควรมีการกระตุ้นและส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายทั้งในแนวนอนและแนวตั้ง ในปัจจุบันนี้บางพื้นที่ในจังหวัดสงขลา เช่น ในเขตอำเภอควนเนียง อำเภอบางกล่ำ และอำเภอรัตนภูมิ สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีการรวมตัวกันประมาณ 60 กลุ่ม เพื่อสร้าง อำนาจต่อรองทางด้านการขายผลผลิตกับโรงงาน โดยมีลักษณะการสร้างเครือข่าย ในแนวนอน กล่าวคือ รวมกันเฉพาะหน่วยผลิตที่มีลักษณะธุรกิจแบบเดียวกัน ยังไม่มีการสร้างเครือข่ายในแนวตั้ง ซึ่งหมายถึง การร่วมมือกับธุรกิจที่อยู่ในสายการผลิต เช่น บริษัทที่ขายวัตถุดิบ โรงงานที่รับซื้อผลผลิต หรือโรงงานแปรรูปขั้นกลางหรือขั้นปลาย หน่วยงานที่รับผิดชอบโดยเฉพาะกรมส่งเสริมสหกรณ์ควรมีมาตรการในการกระตุ้น และส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายดังกล่าว ผลที่คาดว่าจะได้รับ คือ อำนาจต่อรองทั้งในด้าน การซื้อปัจจัยการผลิตและการขายผลผลิต การถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการ การรับทราบข้อมูลข่าวสาร การพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต เป็นต้น

3. จากการวิจัยพบว่า การเยี่ยมเยียนของเจ้าหน้าที่รัฐมีผลต่อระดับประสิทธิภาพ เชิงเศรษฐกิจในเชิงบวก หน่วยงานที่เข้ามาเยี่ยมเยียนสหกรณ์กองทุนสวนยางมีหลาย หน่วยงาน ควรมีการจัดรูปแบบเยี่ยมเยียนแบบบูรณาการ กล่าวคือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดคณะทำงานที่มีความสามารถในการปรึกษาได้ครบวงจร ทั้งนี้ เนื่องจากส่วนมาก ประธานสหกรณ์กองทุนสวนยางมักจะเป็นชาวสวนยางที่ต้องทำงานส่วนตัวด้วยเช่นกัน ดังนั้น หากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถสร้างระบบการแนะนำ คอบคุม ดูแลได้อย่าง เบ็ดเสร็จแล้ว จะทำให้ประหยัดเวลาและเพิ่มประสิทธิภาพทั้งต่อหน่วยงานที่เข้าไป เยี่ยมเยียนและต่อสหกรณ์กองทุนสวนยางเอง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ถึงแม้การวิจัยนี้ได้วัดระดับประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจ ทั้งประสิทธิภาพเชิงจัดสรรและเชิงเทคนิค ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์กองทุนสวนยางใน 4 จังหวัด มีระดับประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจโดยเฉลี่ยค่อนข้างสูง อย่างไรก็ตาม ในความเป็นจริง ยังมีบางสหกรณ์ที่มีผลประกอบการที่ขาดทุน อาจกล่าวได้ว่า ผลประกอบการของสหกรณ์กองทุนสวนยางไม่ได้ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจผลิตอย่างมีหรือไม่มีประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจ ดังนั้น ผู้สนใจศึกษาครั้งต่อไปควรปรับวิธีการศึกษาใหม่เป็นการศึกษาในเชิงคุณภาพ เพื่อวิเคราะห์ว่าผลประกอบการของสหกรณ์กองทุนสวนยางได้รับอิทธิพลจากปัจจัยใดอีกบ้าง
2. จากผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรอิสระมีอำนาจในการอธิบายประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจในระดับที่ไม่สูงมากนัก อีกทั้งค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระก็มีค่าค่อนข้างน้อย ถึงแม้ส่วนหนึ่งเป็นผลที่เกิดจากเทคนิคในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ตัวแปรอิสระ (ระดับประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจ) มีค่าไม่เกิน 1 แต่อีกสาเหตุอาจเป็นเพราะยังมีปัจจัยอื่นที่ไม่ได้นำมาศึกษาในครั้งนี้ คือ อิทธิพลต่อประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจ ดังนั้น ในการศึกษารoundต่อไป ผู้สนใจควรศึกษาปัจจัยอื่นเพิ่มเติม
3. เนื่องจากลักษณะการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางแต่ละสหกรณ์มีความแตกต่างกัน ผู้สนใจควรศึกษาเชิงลึกในทุกด้านของสหกรณ์เพื่อหารูปแบบการดำเนินงานที่เหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดองค์ความรู้และจัดให้มีการถ่ายทอดวิธีการที่ดีที่สุดให้กับสหกรณ์กองทุนสวนยางอื่นได้นำไปใช้ต่อไป

ประโยชน์และการนำผลวิจัยไปใช้

ผลที่ได้จากการวิจัยในด้านวิชาการ

จุดเด่นของการวิจัยครั้งนี้ คือ การศึกษาด้านต้นทุน ทำให้สามารถดำเนินการวัดประสิทธิภาพการผลิตได้ทั้งประสิทธิภาพเชิงจัดสรร ประสิทธิภาพเชิงเทคนิค

และประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจ ซึ่งงานวิจัยในประเทศไทยส่วนมากจะดำเนินการวัดเพียงประสิทธิภาพเชิงเทคนิคเท่านั้น

ผลจากการวัดระดับประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจของสหกรณ์กองทุนสวนยางพบว่า ในภาพรวมสหกรณ์มีประสิทธิภาพเชิงจัดสรรเฉลี่ย 0.95 ประสิทธิภาพเชิงเทคนิคเฉลี่ย 0.62 และมีประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจเฉลี่ย 0.59 ถือว่าสหกรณ์กองทุนสวนยางดำเนินการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพเชิงจัดสรรอยู่ในระดับสูงมากในขณะที่มีประสิทธิภาพเชิงเทคนิคอยู่ในระดับที่ไม่สูงมากนัก ส่งผลให้ระดับประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจต่ำไปด้วย อย่างไรก็ตาม ในแต่ละสหกรณ์มีประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน ซึ่งจากการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจพบว่า สหกรณ์กองทุนสวนยางจะดำเนินการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจหรือไม่ขึ้นอยู่กับระดับการศึกษาของประธาน ประสิทธิภาพของประธาน การเข้าเยี่ยมชมของเจ้าหน้าที่รัฐ เขตพื้นที่ และผลประกอบการ นอกจากนี้ ประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจของสหกรณ์กองทุนสวนยางยังได้รับอิทธิพลจากปัจจัยอื่นอีก ผู้สนใจที่จะศึกษาในโอกาสต่อไปควรให้ความสำคัญกับประเด็นอื่นเพิ่มเติม เช่น นโยบายรัฐ การมีส่วนร่วมของสมาชิก พฤติกรรมของประธาน พฤติกรรมขององค์กร ระยะเวลาในการเปิดดำเนินการ เป็นต้น

ในการวัดประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจสามารถทำได้หลายวิธี นอกจากจะศึกษาด้านต้นทุนและการวิเคราะห์เชิงเส้นสุ่มอย่างในครั้งนี้อีกแล้ว คาดว่าในอนาคต ควรศึกษาเปรียบเทียบการวัดประสิทธิภาพการผลิตโดยเทคนิควิธีอื่น เช่น เทคนิคขอบเขตเส้นห่อหุ้ม เทคนิคราคาเงา หรือศึกษาจากฟังก์ชันกำไร ฟังก์ชันรายรับ เป็นต้น

ผลการวิจัยในด้านการนำไปสู่การปฏิบัติ

ผลจากการวิจัยนี้สามารถเสนอให้หน่วยงานนำผลไปปฏิบัติเพื่อการพัฒนาสหกรณ์กองทุนสวนยาง ดังนี้

พัฒนาการศึกษาของประธานสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า ระดับการศึกษาที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจ ดังนั้น มหาวิทยาลัยในท้องถิ่นควรร่วมมือกับสหกรณ์จังหวัด ศึกษาถึงความเป็นไปได้และความต้องการของประธานสหกรณ์ ซึ่งหมายรวมถึงสหกรณ์ทุกประเภท เพื่อดำเนินการเปิดหลักสูตรพิเศษสำหรับผู้บริหาร

สหกรณ์หรือธุรกิจชุมชนในระดับปริญญา โดยลักษณะการเรียนการสอนควรเป็น การเรียนในสิ่งที่ตนเองทำ ไม่ต้องเข้าชั้นเรียน ผู้วิจัยคาดหวังว่า การพัฒนาประธาน ในลักษณะดังกล่าวจะส่งผลดีต่อตัวประธานและสหกรณ์ในอนาคต

พัฒนาเครือข่ายสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า ระดับการศึกษา และประสบการณ์ ของประธาน และเขตพื้นที่ มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจ ซึ่งทั้งการศึกษา และประสบการณ์ทำให้มีการพัฒนาเทคนิคในการบริหารของประธาน ดังนั้น การสร้าง เครือข่ายสหกรณ์นอกจากจะมีประโยชน์ในแง่ของการเพิ่มอำนาจในการต่อรองแล้ว ยังมีประโยชน์อย่างยิ่งในแง่ของการถ่ายทอดประสบการณ์ในการบริหารจัดการสหกรณ์ ความรู้ หรือเทคนิคต่าง ๆ การสื่อสารกันระหว่างสหกรณ์ในเครือข่ายทำให้เกิดการถ่ายทอด การเรียนรู้ และการพัฒนาปรับปรุง ดังนั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยเฉพาะกรมส่งเสริม-สหกรณ์ควรมีมาตรการในการกระตุ้นและส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายของสหกรณ์ในรูปแบบ ที่หลากหลาย

จัดตั้งหน่วยการจัดการความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์กองทุนสวนยาง ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาและประสบการณ์ของประธานมีผลต่อประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจ ดังนั้น เพื่อยกระดับประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะสำนักงาน-กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางและสถาบันการศึกษาควรจัดตั้งหน่วยงานขึ้นมา รับผิดชอบในเรื่องการจัดการความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์กองทุนสวนยางขึ้น ให้มีหน้าที่ ในการศึกษาและรวบรวมเทคนิคการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ของประธานสหกรณ์ แล้วนำไปเผยแพร่โดยการอบรมหรือประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ สนับสนุนงานวิจัย แบบมีส่วนร่วม

การสนับสนุนของภาครัฐเป็นไปอย่างกระจายและเท่าเทียม ผลการวิจัยพบว่า จังหวัดสงขลามีประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจสูงกว่าจังหวัดอื่น เพราะมีส่วนราชการ และมหาวิทยาลัยที่ให้การสนับสนุนด้านการพัฒนาเทคโนโลยีทางการผลิตอยู่จำนวนมาก ดังนั้น ภาครัฐควรมีการจัดตั้งองค์กรกลางที่ดูแลเรื่องขบวนการแบบครบวงจรในทุกจังหวัด หรือเพิ่มหน้าที่ของกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง โดยมีหน้าที่ในการรวบรวมข้อมูล ต่าง ๆ จากส่วนกลางและเผยแพร่ต่อสหกรณ์กองทุนสวนยางอย่างทั่วถึง